

Bevezetés a Windows 10 használatába

látássérült és értelmi sérült emberek számára

Első kötet

Könnyen érthető kommunikációval készült tananyag

Billentyűzet-központú tananyag

Könnyen érthető informatika tananyagsorozat

Készítette és kiadja az Informatika a Látássérültekért Alapítvány
2021.

A tananyag elkészítését a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta.

Tartalomjegyzék

Előszó	5
Hardver és szoftver	7
Számítógépek és kiegészítő eszközök.....	8
Asztali számítógép	8
Hordozható számítógép	8
Képernyő.....	9
Billentyűzet.....	9
Egér	11
Hangszóró.....	12
Szkenner.....	12
A Windows operációs rendszer	13
A számítógép elindítása	14
A számítógép leállítása vagy újraindítása.....	14
Az asztal és a tálca és az ikonok.....	15
Asztal	15
Tálca	16
Start menü.....	18
Ikonok	18
Az ablakok és az ablakok részeinek használata.....	20
Ablak	20
Egy alkalmazás használata	20
Több alkalmazás használata	21
Az ablakok fajtái	23

Alkalmazásablak.....	23
Dokumentumablak.....	23
Párbeszédpanel.....	24
Vezérlőelemek a párbeszédpaneelen.....	25
Szerkesztőmező	25
Listamező	25
Kombinált szerkesztőmező.....	27
Fanézet	28
Választógomb.....	28
Léptethető mező.....	29
Csúszka.....	30
Jelölőnégyzet	30
Gomb	31
Az ablakok fontos részei.....	32
Címsor.....	32
Menüsor	33
Menüszalag	34
Helyi menü	34
Munkaterület.....	35
Állapotsor	35
Ablakok átméretezése és bezárása.....	35
Váltás a megnyitott ablakok között	37
Alkalmazások telepítése és eltávolítása	38
Telepítés	38

Eltávolítás.....	39
Szöveges dokumentumok használata	39
Szövegszerkesztők és szöveges dokumentumok.....	39
A Jegyzetömb használata	41
A Jegyzetömb indítása	41
Szöveg beírása.....	42
Mozgás a szövegben.....	43
Néhány hasznos művelet	45
Fontos tudnivalók	48
Szöveges dokumentum mentése.....	48
A Jegyzetömb bezárása	49
Összefoglalás	51

Előszó

Ebből a tananyagból megtanulhatod a Windows 10 könnyű használatát.

A tananyag látássérült és nehezen tanuló emberek számára készült.

A tananyag könnyen érthető kommunikációval készült.

A könnyen érthető kommunikációt KÉK-nyelvnek rövidítik.

A KÉK hasznos a nehezen tanuló embereknek.

Ez egy billentyűzet-központú tananyag.

A billentyűzet-központú tananyag a látássérült embereknek

és a mozgáskorlátozott embereknek hasznos.

A vak emberek nem látják a számítógép képernyőjét.

A vak emberek nem használják az egeret.

A vak emberek a számítógép billentyűzetét használják az egér helyett.

A látó emberek az egeret használják és a számítógép képernyőjét nézik.

A látó emberek egérközpontú tananyagból tanulnak.

Olvasd el a tananyagot.

Utána hasznos dolgokat tudsz majd végezni a számítógéppel.

Például önállóan be tudod kapcsolni és le tudod állítani a számítógépet.

El tudod indítani és le tudod állítani az alkalmazásokat.

Alkalmazás például a zenelejátszó vagy a szövegszerkesztő.

Meg tudod hallgatni a zenét vagy a hangoskönyveket.

Olvashatsz és írhat szövegeket.

Beszélgethetsz emberekkel akik máshol vannak.

Üzeneteket küldhetsz és olvashatsz.

Megkereshetsz és megnézhet szolgálat az interneten.

Új dolgokat tanulhatsz.

A tananyag két kötetes, hogy könnyebben tanulhass.

Először az első kötetet olvasd el.

Először az első kötetből tanuld meg a dolgokat.

Ez az első kötet.

Utána olvasd el a második kötetet.

Tanuld meg a dolgokat a második kötetből.

Hardver és szoftver

Hardvernek nevezik a készülékeket.

Hardver például a számítógép vagy a táblagép vagy az okostelefon.

Az egyéb kiegészítők is hardverek.

Kiegészítő például a billentyűzet vagy a képernyő.

A szoftverek adják a számítógépek tudását.

A szoftver másik neve program.

A szoftverek egyik fajtája az operációs rendszer.

Az operációs rendszert alapprogramnak is nevezik.

Az operációs rendszert röviden rendszernek is nevezik.

A Windows 10 például egy operációs rendszer.

Az operációs rendszer teszi használhatóvá a számítógépet.

Az operációs rendszerben indítod el és használod az alkalmazásokat.

Az operációs rendszerben állítod le az alkalmazásokat.

A szoftverek másik fajtája az alkalmazás.

Alkalmazás például a szövegszerkesztő vagy az internetböngésző.

Az alkalmazások bővítik a lehetőségeket a számítógépen.

Csak a számítógépen lévő alkalmazásokat tudod használni.

Egyes alkalmazások már rajta vannak a számítógépen.

A zenelejátszó vagy a Fájlkezelő már rajta van a számítógépen.

Sok alkalmazás viszont nincs rajta a számítógépen.

Például a hangoskönyvkészítő alkalmazás nincs rajta a számítógépen.

A hangoskönyvkészítő alkalmazást előbb telepíteni kell a számítógépre.

A telepítés után használhatod a hangoskönyvkészítőt a számítógépen.

Számítógépek és kiegészítő eszközök

A Számítógépet röviden PC-nek is nevezik.

Asztali számítógép

A számítógép egyik fajtája az asztali számítógép.

Az asztali számítógép egy nagyobb készülék.

Az asztali számítógépet az íróasztalon helyezik el.

Az asztali számítógépet polcon vagy asztal alatt is elhelyezhetik.

Az asztali számítógép használatához szükség van néhány kiegészítőre.

Csatlakoztatni kell a billentyűzetet és a képernyőt és a hangszórót.

Az asztali számítógéphez egeret és más kiegészítőket csatlakoztathatsz.

Az asztali számítógépet összeszerelik és nem mozdítják el a helyéről.

Hordozható számítógép

A hordozható számítógépeket laptopnak vagy notebooknak is nevezik.

A laptopok kisebbek az asztali számítógépeknél.

A laptopot könnyen magaddal viheted.

A laptopban sok beépített kiegészítő van.

Például a képernyő és a billentyűzet is benne van a laptopban.

Használat előtt fel kell nyitni a laptopot.

Felül találod a képernyőt.

A képernyő alatt találod a beépített billentyűzetet.

A laptopban a hangszóró és a mikrofon is benne van.

A laptop akkumulátorról is működik.

Nem kell mindig bedugni az elektromos kábelét a konnektorba.

Használat után lecsukhatod a laptop fedelét és beteheted a táskádba.

Képernyő

A képernyő a számítógép alapvető kiegészítője.

A képernyő hasznos a látó és gyengénlátó embereknek.

A képernyő másik neve a kijelző vagy monitor.

A képernyőn szövegeket és képeket és videókat lehet nézni.

Az asztali számítógépekhez külön kell a képernyőt csatlakoztatni.

A laptopoknak beépített képernyőjük van.

A vak emberek nem használják a képernyőt.

Billentyűzet

A billentyűzet a számítógéphez csatlakoztatható kiegészítő.

A billentyűzeten szövegeket írhatsz be.

Beírhatsz például egy nevet vagy egy üzenetet vagy egy emlékeztetőt.

Keresésre is használhatod a billentyűzetet.

A gyengénlátó emberek számára könnyen kezelhető billentyűzet is van.

A könnyen kezelhető billentyűzeteken nagyok és jól láthatóak a feliratok.

A könnyen kezelhető billentyűzet nem alaptartozék.

A számítógéphez csatlakoztathatsz vezetékes billentyűzetet.

A számítógéphez csatlakoztathatsz vezeték nélküli billentyűzetet is.

A laptopokban beépített billentyűzet van.

A billentyűzeten billentyűk vannak.

A billentyűket lenyomhatod és felengedheted.

A billentyűzeten vannak betűbillentyűk és számbillentyűk és jelbillentyűk.

Ezekkel a billentyűkkel szöveget írhatsz be.

Ezt gépelésnek nevezik.

A gépelést érdemes jól megtanulnod.

Így tudod jól használni a számítógépet.

A billentyűzeten módosító billentyűk is vannak.

Például a SHIFT egy módosító billentyű.

Két SHIFT billentyű van a billentyűzet alsó részén.

Módosító billentyű a CONTROL és az ALT is.

A CONTROL billentyűt kontrolnak mondjuk.

A CONTROL billentyű felirata CTRL.

A bal oldali CONTROL billentyűt általában a bal alsó sarokban találod.

A jobb oldali CONTROL billentyűt általában a jobb alsó sarokban találod.

Az ALT billentyű az első billentyű a SZÓKÖZ billentyűtől balra.

A WINDOWS billentyű is lehet módosító billentyű.

A WINDOWS billentyű a második billentyű a SZÓKÖZ billentyűtől balra.

Kérd meg a segítődet, hogy mutassa meg a módosító billentyűket.

A módosító billentyűket néha önmagukban használhatod.

Például a CONTROL billentyűvel megállíthatod a beszédhangot.

A módosító billentyűket általában billentyűkombinációkban használod.

A billentyűkombinációkban több billentyűt használasz egyszerre.

Például a SHIFT+4 lenyomásával felkiáltójelet írsz a szövegbe.

Fontos, hogy a billentyűkombinációk leírásában találsz egy pluszjelet.

Ezt a pluszjelet nem kell beírnod a számítógépbe.

A pluszjel csak azt jelzi, hogy ez egy billentyűkombináció.

A pluszjel előtt van a módosító billentyű.

Először lenyomod a módosító billentyűt és nyomva tartod.

Például lenyomod és nyomva tartod a SHIFT billentyűt.

A pluszjel után egy betűbillentyű vagy más billentyű áll.

Például a pluszjel után egy négyes szám áll.

Egy másik ujjaddal lenyomod és felengeded ezt a másik billentyűt.

Például lenyomod és felengeded a négyes szám billentyűjét.

Végül felengeded a módosító billentyűt is.

Például felengeded a SHIFT billentyűt.

Ekkor beíródik a jel a szövegbe.

Például beíródik egy felkiáltójel a szövegbe.

Egyes billentyűkombinációkban három billentyűt kell használnod.

Ekkor a billentyűkombináció leírásában két pluszjelet is találsz.

A műveletet végző billentyűkombinációk a billentyűparancsok.

A billentyűparancsokat érdemes megtanulnod.

A billentyűparancsokkal könnyebben használhatod a számítógépet.

A billentyűparancsok leírásában is találsz egy pluszjelet.

Ezt a pluszjelet nem kell beírnod a billentyűzeten.

Ez a pluszjel csak azt jelzi, hogy több billentyűt kell lenyomnod.

Például a WINDOWS+D egy billentyűparancs.

Először lenyomod és nyomva tartod a WINDOWS billentyűt.

Utána lenyomod és felengeded a D betűt.

Végül felengeded a WINDOWS billentyűt is.

A WINDOWS+D billentyűparanccsal az asztalra léphetsz.

Az asztal a Windows 10 fontos része.

A WINDOWS+D újbóli megnyomásával visszaléphetsz az asztalról.

A mellékletből többet is megtudhatsz a billentyűparancsokról.

Egér

A számítógéphez csatlakoztatható egyik kiegészítőt egérnek nevezik.

Az egérrel a látó emberek könnyen kezelik a számítógépet.

Az egérrel a képernyőn lévő dolgokat tudják mozgatni.

Az egérrel rá tudnak kattintani a képernyőn lévő dolgokra.

A vak emberek nem tudják használni az egeret.

Van vezetékes és vezeték nélküli egér.

A laptopokban beépített érintőegér van.

Az érintőegér egy kis terület a billentyűzet előtt.

A látó emberek az egér helyett az ujjukat mozgatják ezen a területen.

A látó emberek kattintás helyett időnként koppintanak ezen a területen.

Hangszóró

A hangszóró is alapvető kiegészítője a számítógépnek.

A hangszórón zenét lehet hallgatni és másokkal beszélgetni.

A hangszóró a vak emberek számára nagyon fontos.

A vak emberek a hangszórót a képernyő helyett használják.

A vak emberek a hangszórón hallják a számítógép beszédhangját.

Vannak vezetékes és vezeték nélküli hangszórók.

Az asztali számítógépekhez külön lehet hangszórót csatlakoztatni.

A laptopokban beépített hangszórók vannak.

A különálló hangszórókat hangfalnak is nevezik.

Vannak egybeépített hangszórók és vannak hangszórópárok.

A hangszórópárok két hangszóróból állnak.

A két hangszórót a számítógép jobb és bal oldalára szokták rakni.

Szkenner

A szkennert a számítógéphez csatlakoztatható kiegészítő.

A szkennert egy lapolvasó készülék.

A szkennert papírról vagy könyvből olvastathatsz be a számítógépbe.

A szkennert beolvastathatsz szöveget vagy fényképet vagy rajzot.

A szkennert beolvasást szkennelésnek is mondják.

A képek és szövegek egy könyvben vagy különálló lapokon lehetnek.

A könyvet vagy a lapot fektesd a szkennер üveglapjára.

Utána hajtsd rá a szkennер fedelét.

A beolvasott dolgokat a számítógépen tovább használhatod.

Például el lehet küldeni a szkennelt képeket másoknak.

A lapokról beszkennt szöveget a számítógép fel tudja olvasni.

Ehhez szövegfelismerő alkalmazást kell használnod.

A Windows operációs rendszer

A számítógépben hardverek és szoftverek vannak.

A szoftverek irányítják a hardvereket.

A számítógépen szükség van egy alapszoftverre.

Az alapszoftver szükséges a többi szoftver használatához.

Ilyen szoftverek például az alkalmazások.

Alkalmazás például a zenelejátszó vagy az internetböngésző.

Az alapszoftver ismertebb neve az operációs rendszer.

A Windows egy operációs rendszer.

A Windows 10 a mostani Windows neve.

A számítógép bekapcsolása után az operációs rendszert használod.

A Windows fontos része az asztal és a Start menü.

Az asztalon vagy a Start menüben elindíthatod az alkalmazásokat.

A látássérült emberek segítő szoftverrel használják a Windowst.

A látássérült emberek a billentyűzettel használják a Windowst.

A segítő szoftver megkönnyíti a Windows használatát a billentyűzettel.

A segítő szoftver beszédhanggal elmondja a képernyőn lévő dolgokat.

A segítő szoftver például felnagyítja a képernyőn lévő dolgokat.

Ebből a tananyagból megtanulhatod a Windows használatát.

A Windowst a billentyűzettel használod.

A Windowst a felolvasás hallgatásával használod.

A számítógép elindítása

A számítógép elindításához nyomd meg a bekapcsoló gombot.

A bekapcsoló gombot az asztali számítógép elején találod.

A laptopokban a fedél alatt van a bekapcsoló gomb.

A laptopon a bekapcsoló gomb egy külön gomb.

A bekapcsoló gomb nem a billentyűzet része.

A számítógép bekapcsolása után várni kell a szoftverek elindulására.

Segítséget kérhetsz egy látó személytől.

A segítő személy megmutathatja a bekapcsológombot.

A számítógép leállítása vagy újraindítása

Használat után a számítógépet érdemes kikapcsolni.

A bekapcsoló gombot a gép kikapcsolására is használhatod.

Ehhez röviden kell megnyomni a gombot.

A számítógép teljesen leáll vagy csak alvó állapotba kerül vagy valami más történik vagy rákérdez, hogy mi történjen.

Alvó állapotban a számítógépnek áramra van szüksége.

Alvó állapotban a laptop lemerülhet.

Kérdezd meg a segítő személyt.

A segítőd tudja megmondani, hogy mi történik majd.

A billentyűzet használatával is le tudod állítani a számítógépet.

Nyomd le a WINDOWS billentyűt.

Ezzel megnyitod a Start menüt.

A WINDOWS billentyű a SZÓKÖZ billentyűtől balra a második billentyű.

Nyomd le a TAB billentyűt.

Ezzel a Start menü listamezőre lépsz.

A TAB billentyű a q betűtől balra van.

A listamezőben több dolog közül választhatsz ki egyet.

A LENYÍL billentyű nyomogatásával keresd meg a Főkapcsoló feliratot.

Ezen nyomd le az ENTER billentyűt.

A LENYÍL billentyű nyomogatásával keresd meg a Leállítás menüpontot.

Nyomd le ismét az ENTER billentyűt.

Ezután a számítógép teljesen leáll.

Az asztal és a tálca és az ikonok

Asztal

A számítógép elindítása után először az asztalt tudod használni.

A Windowsban az asztal nem egy valódi asztal.

Az asztal egy nagy terület a képernyőn.

A Windows asztal hasonlít egy asztallapra.

Különféle dolgok vannak rajta.

Arrébb lehet rakni a dolgokat és új dolgokat is tehetsz az asztalra.

Az asztalon ikonok látszanak.

Az ikonok kis képek.

Az asztalon lévő minden egyes dologhoz tartozik egy külön ikon.

Ilyen dolog lehet például egy alkalmazás vagy egy dokumentum.

Az asztalon egy dolgot az ikonjával tudsz megnyitni vagy elindítani.

A segítő szoftver felolvassa az asztalon lévő ikonok neveit.

A nyílbillentyűkkel lehet lépkedni az asztal ikonjai között.
Megjegyezheted néhány ikon nevét.
Lenyomhatod a billentyűzeten az ikon nevének kezdőbetűjét.
Ezzel az ilyen betűvel kezdődő ikonra lépsz az asztalon.
Több ikon neve is kezdődhet ugyanazzal a betűvel.
Ilyenkor többször is lenyomhatod azt a betűt.
Hallod majd, hogy mikor vagy a keresett ikonon.
Az ENTER lenyomásával nyithatod meg az ikonhoz tartozó dolgot.
Például elindíthatsz egy alkalmazást vagy egy zenelejátszást vagy megnyithatsz egy szöveget vagy egy weblapot.
A Windows asztal nem mindig van a képernyőn.
A WINDOWS+D billentyűparanccsal teheted láthatóvá az asztalt.
Ehhez tartsd lenyomva a WINDOWS billentyűt és nyomd le a d betűt is.
Ezután a billentyűzettel is használhatod a Windows asztalt.
A WINDOWS+D újabb lenyomásával visszajutsz az előző alkalmazásba.
A WINDOWS+M billentyűparanccsal is az asztalra léphetsz.
Ehhez nyomd le és tartsd lenyomva a WINDOWS billentyűt.
Eközben nyomd le és engedd fel az m betűt.
Végül engedd fel a WINDOWS billentyűt is.
Az asztalról a TAB billentyű lenyomásával léphetsz a Start gombra.

Tálca

A Windows tálca a képernyő alsó szélén lévő hosszú sáv.
A tálcán a megnyitott alkalmazások ikonjai vannak.
A gyakran használt alkalmazások ikonjait rögzítheted is a tálcán.
Ezekkel az ikonokkal könnyen elindíthatod a kedvenc alkalmazásaidat.
A tálcán az ikonokat a segítő szoftver gomboknak mondja.
A WINDOWS+T billentyűparanccsal léphetsz a tálcára.

A nyílbillentyűkkel lépkedhetsz a tálcán az ikonok között.

Lenyomhatod az ENTER billentyűt egy ikonon.

Ekkor átváltasz a gombhoz tartozó már megnyitott alkalmazásra vagy az alkalmazás most nyílik meg és átváltasz az alkalmazásra.

A tálcá jobb szélén vannak az értesítések.

Az értesítések is ikonok.

Ikon jelzi például az új e-maileket.

A tálcá bal szélén van a Start gomb.

A tálcáról a SHIFT+TAB nyomogatásával léphetsz a Start gombra.

A Start gombbal lehet megnyitni a Start menüt.

A WINDOWS billentyű lenyomásával is meg lehet nyitni a Start menüt.

A WINDOWS billentyűvel be is lehet zárni a Start menüt.

A Start gombról a SHIFT+TAB lenyomásával is az asztalra léphetsz.

A tálcá jobb oldalán helyezkedik el a rendszertálcá.

A WINDOWS+B billentyűparanccsal léphetsz a rendszertálcára.

A Tálcáról a TAB billentyűvel is a rendszertálcára léphetsz.

A rendszertálcán megnézheted például a pontos időt.

A rendszertálcán megnézheted és beállíthatod a hangerőt.

A rendszertálcán megnézheted és beállíthatod az internetet.

A rendszertálcán megnézheted a laptop akkumulátorának töltöttségét.

A rendszertálcán van a hardver biztonságos eltávolítása ikon.

Ezt kell használnod a pendrájv kihúzása előtt.

A pendrájv az ujjaid közt elférő adattároló eszköz.

A pendrájvot az USB aljzatba lehet bedugni.

A pendrájvon adatokat vihetsz át az egyik számítógépről a másikra.

Adat lehet például egy film vagy zene vagy szöveg vagy szoftver.

A rendszertálcáról a TAB billentyű nyomkodásával léphetsz az asztalra.

Start menü

A Start menü általában nincs a képernyőn.

A Start menüt megnyithatod a billentyűzeten a WINDOWS billentyűvel vagy a tálca bal szélén lévő Start gombbal.

A Start menüt a WINDOWS billentyűvel zárhatod be.

A Start menüt az ESCAPE billentyűvel is bezárhatod.

Az ESCAPE billentyű felirata ESC.

A Start menü megnyitása után a keresőmezőn állsz.

Oda beírhatod a keresett alkalmazás nevét vagy pár betűt a nevéből.

Már beírás közben megjelennek a lehetséges alkalmazások.

A LENYÍL és a FELNYÍL nyomogatásával kiválaszthatod az alkalmazást.

Az ENTER lenyomásával elindíthatod az alkalmazást.

A Start menünek több része van.

A TAB vagy a SHIFT+TAB nyomogatásával lépkedhetsz a részek között.

A Start menüben megtalálhatod a gépen lévő összes alkalmazást.

A Start menüben megtalálod a fontos lehetőségeket és beállításokat is.

Ezeket csak a segítő kezelje!

Ikonok

Az asztalon és a tálcán ikonok vannak.

Lehetnek ikonok a mappákban is.

Az ikon egy kép.

Az ikonnak neve is van.

Az ikon neve a kép alatt látszik.

A látó emberek könnyen felismerik az alkalmazásikonokat.

Más ikonja van a videólejátszónak és más ikonja van a Jegyzetömbnek.

Az indítóikon neve például Kirándulás.

A név fölött a videólejátszó ikonképe látszik.

A látó emberek ebből tudják, hogy a Kirándulás egy megnézhető videó.

Egy másik ikon neve például Receptek.

A név fölött a Jegyzetömb ikonképe látszik.

A látó emberek ebből tudják, hogy a Receptek egy szöveges jegyzet.

A segítő szoftver bemondja az ikonok nevét.

Az ikonokkal alkalmazásokat indíthatsz el.

Más ikonokkal mappákat vagy szövegeket nyithatsz meg.

Új ikonokat is létrehozatsz.

A már létező ikonokat is megváltoztathatod.

A dolog és az ikonja különböző helyen is lehet.

Például az alkalmazás egy mappában van.

Az alkalmazás ikonja viszont az asztalon van.

Az asztalon lévő ikonon lenyomhatod az ENTER billentyűt.

Ekkor megnyílik a mappában lévő alkalmazás.

Például a videófilm az interneten van.

A videófilm ikonja viszont az asztalon van.

Az asztalon lévő ikonon lenyomhatod az ENTER billentyűt.

Ekkor elindul a videófilm lejátszása.

Máshová is rakhatod az ikont.

Az ikon az átrakás után is működni fog.

Az ikonokat törölheted az asztalról vagy a mappákból.

Az ablakok és az ablakok részeinek használata

Ablak

A Windows magyarul ablakokat jelent.

A Windowsban nagyon fontosak az ablakok.

Az ablak egy négyszögletes terület a képernyőn.

Az ablak körül keret van.

Minden alkalmazásnak saját ablaka van.

Minden alkalmazást a saját ablakában használhatsz.

Az alkalmazás fő ablaka az alkalmazásablak.

Vannak kisebb és nagyobb méretű ablakok.

A látó emberek egyes ablakokat nagyobbá tesznek.

A látó emberek egyes ablakokat kisebbé tesznek.

Ez az átméretezés.

Az ablakok eltakarhatnak más ablakokat.

A látó emberek arrébb tehetik ezeket az ablakokat.

Ez az áthelyezés.

A vak embereknek nem fontos az ablakok helye és mérete.

Egy alkalmazás használata

Egy alkalmazást az asztalon az ikonjával indíthatsz el.

Elindíthatod például a Jegyzetömb szövegszerkesztő alkalmazást.

Egyes számítógépeken a Jegyzetömb ikonja az asztalon van.

A Jegyzetömböt elindíthatod a Jegyzetömb asztali ikonjával.

Ehhez lépj az asztalra a WINDOWS+M lenyomásával.

Lépj a Jegyzetömb alkalmazás asztali ikonjára.

Ehhez használd a nyílbillentyűket vagy nyomogasd a j betűt.
A segítő szoftver bemondja majd, hogy Jegyzetömb.
Most a Jegyzetömb ikonján vagy.
Itt nyomd le az ENTER billentyűt.
Ekkor elindul a Jegyzetömb alkalmazás.
A képernyőn megjelenik a Jegyzetömb ablaka.
Ezt megnyitásnak nevezik.
Nem kell megkeresned a Jegyzetömb ablakát.
Már a Jegyzetömb ablakában vagy.
A Jegyzetömb ablakában a szövegszerkesztő alkalmazást használod.

Az alkalmazásablakoknak saját menüjük van.
A menü egy hosszú sáv az ablak felső részén.
A menüben találod az alkalmazás lehetőségeit.
A Jegyzetömb lehetőségeit a Jegyzetömb menüjében találod.
Ilyen lehetőség például a Megnyitás és a Mentés és a Nyomtatás.

Több alkalmazás használata

Most a Jegyzetömb alkalmazás ablakában vagy.
Elindíthatsz másik alkalmazást is.
Például elindíthatod a Windows Posta alkalmazást.
Egyes számítógépeken a Windows Posta ikonja az asztalon van.
A Windows Postát elindíthatod a Windows Posta ikonjával.
Ehhez lépj az asztalra a WINDOWS+M lenyomásával.
Lépj a Windows Posta alkalmazás ikonjára.
Ehhez használd a nyílbillentyűket vagy nyomogasd a w betűt.
A segítő szoftver bemondja majd, hogy Windows Posta.
Most a Windows Posta ikonján vagy.

Itt nyomd le az ENTER billentyűt.

Ekkor elindul a Windows Posta alkalmazás.

Megnyílik a Windows Posta ablaka.

Ezután a Windows Posta ablakában vagy.

A Windows Postát csak a saját ablakában használhatod.

A Windows Posta lehetőségeit a saját ablakában lévő menüben találod.

Időnként egy másik megnyitott alkalmazásban akarsz csinálni valamit.

Ehhez át kell lépned a másik alkalmazás ablakába.

Ezt ablakváltásnak nevezik.

Az ablakváltáshoz nyomd le az ALT+TAB billentyűparancsot.

Az ALT billentyűt a SZÓKÖZ billentyűtől balra találod.

Ekkor például a Jegyzetömb alkalmazásablakába kerülsz.

Most a Jegyzetömböt használhatod.

Utána visszaléphet a másik alkalmazás ablakába.

Ehhez ismét nyomd le az ALT+TAB billentyűparancsot.

Ekkor például a Windows Posta alkalmazásablakába kerülsz.

Most újra a Windows Posta alkalmazást használhatod.

Használat után a Windows Posta alkalmazásablakát bezárhatod.

Ehhez nyomd le az ALT+F4 billentyűparancsot.

Ekkor a Windows Posta alkalmazás leáll.

A Windows Posta alkalmazásablaka már nincs a képernyőn.

Ezután például a Jegyzetömb alkalmazásablakába kerülsz.

Most ismét a Jegyzetömböt használhatod.

A Jegyzetömb alkalmazásablakát is bezárhatod.

Ehhez nyomd le az ALT+F4 billentyűparancsot.

Ekkor a Jegyzetömb alkalmazás leáll.

Ezután a Jegyzetömb alkalmazásablaka már nincs a képernyőn.

Az ablakok fajtái

Van alkalmazásablak és dokumentumablak és párbeszédpanel.

Alkalmazásablak

Az alkalmazás fő ablaka az alkalmazásablak.

Az alkalmazásablakokat már ismered például Jegyzetomb.

Az alkalmazásablakoknak saját menüjük lehet.

Dokumentumablak

Egyes alkalmazásokban a dokumentumoknak külön ablakuk van.

Ilyen alkalmazás például a Word szövegszerkesztő.

A dokumentumablak az alkalmazásablakban nyílik meg.

A dokumentumablak ablak az ablakban.

Dokumentum például egy szöveg.

Átléphet az egyik dokumentumablakból a másikba.

Ehhez nyomd le a CTRL+F6 billentyűparancsot.

Másik dokumentumba jutsz.

Ugyanabban az alkalmazásban maradsz.

Egy vagy két CONTROL billentyű van a billentyűzeten.

A CONTROL billentyűt a SZÓKÖZ billentyű sorában találod.

A CONTROL billentyű általában a bal és a jobb szélén van.

Kérd meg a segítődet, hogy mutassa meg a CONTROL billentyűt.

Egy dokumentumablakot bezárhatsz.

Ehhez nyomd le a CTRL+F4 vagy a CTRL+W billentyűparancsot.

Utána ez a dokumentumablak már nincs a képernyőn.

Az alkalmazás viszont nyitva marad.

A dokumentumot az ALT+F4 billentyűparanccsal is bezárhatod.
Ekkor az alkalmazás is bezáródik.

Párbeszédpanel

Az ablakok egy másik fajtája a párbeszédpanel.
A párbeszédpanel általában egy alkalmazáson belül jelenik meg.
A megnyílt párbeszédpanelt nem kell megkeresned.
Már a párbeszédpanelen vagy.
A megjelenő párbeszédpanel fontos.
A párbeszédpanellel kell először foglalkoznod.
Csak utána tudod az alkalmazást tovább használni.
Az egyszerűbb párbeszédpanelek figyelmeztetnek valamire.
Az OK gombbal bezárhatod a párbeszédpanelt.
Ehhez nyomd le az ENTER billentyűt.
A párbeszédpanelek kérdezhetnek tőled valamit.
Gombnyomással válaszolhatsz a kérdésre.
A párbeszédpanel gombjai a képernyőn vannak.
Más párbeszédpaneleken lehetőségek közül választhatsz.
Beírhatsz például egy nevet.
A szöveget szerkesztőmezőbe írod be.
A gombokat és a szerkesztőmezőket vezérlőelemeknek nevezik.
A következő vezérlőelemre a TAB lenyomásával léphetsz.
Az előző vezérlőelemre a SHIFT+TAB lenyomásával léphetsz.
A gombot a SZÓKÖZ billentyűvel nyomhatod meg.
Egyes párbeszédpaneleken lapozni is tudsz.
A CTRL+TAB lenyomásával a következő lapra lépsz.
A SHIFT+CTRL+TAB lenyomásával az előző lapra lépsz.

Vezérlőelemek a párbeszédpaneelen

A párbeszédpaneelen vezérlőelemek vannak.

A vezérlőelemekkel információt adhatsz vagy kaphatsz.

Vezérlőelem például egy gomb vagy egy szerkesztőmező.

Másfajta vezérlőelemek is vannak.

Most megismerkedhetsz a vezérlőelemek fajtáival.

Szerkesztőmező

A szerkesztőmezőbe szöveget írhatsz.

Egyes szerkesztőmezők üresek.

Az üres szerkesztőmezőbe beírhatsz valamit.

Ezzel információt adsz az alkalmazásnak.

Egyes párbeszédpanelek megjegyzik a szerkesztőmezők szövegét.

A szerkesztőmezőben lévő szöveget a nyílbillentyűkkel olvashatod el.

Ezzel információt kapsz az alkalmazástól.

Az egysoros szerkesztőmezőkben rövid szövegek vannak.

Például rövid szöveg a név vagy az e-mail cím.

A többsoros szerkesztőmezőkben hosszabb szöveg lehet.

Például hosszabb szöveg egy üzenet vagy egy útmutató.

Listamező

A listamezőben több dolog közül választhatsz ki egyet.

Például kiválaszthatod, hogy milyen hanganyagot szeretnél hallgatni.

A listamezőben már ott vannak a dolgok.

Például regény vagy rádiójáték van a listamezőben.

Például vers vagy újság is van a listamezőben.

Csak a listamezőben lévő dolgok közül választhatsz.

A regényt választhatod vagy

a rádiójátékot választhatod vagy

a verset választhatod vagy

az újságot választhatod.

Nem tudsz beírni másik dolgot például a hírműsort.

A listamezőben lévő dolgok a listaelemek.

Például a regény vagy a vers listaelem.

A TAB billentyűvel lépj a listamezőre.

Egyes listamezőkben már találsz kiválasztott elemet.

Például a vers már ki van választva.

Ezzel információt kapsz az alkalmazástól.

Ebből megtudhatod, hogy múltkor vers volt lejátszva.

Kiválaszthatsz egy másik listaelemet.

Például kiválaszthatod a regényt.

Ezzel információt adsz az alkalmazásnak.

Megmondod, hogy legközelebb regényt szeretnél hallgatni.

A LENYÍL vagy a FELNYÍL nyomogatásával válaszd ki a listaelemet.

Azt hallod, hogy regény.

Ekkor a regény van kiválasztva.

Lenyomhatod a billentyűzeten a listaelem nevének kezdőbetűjét.

Például lenyomod a v betűt.

Ekkor bemondja, hogy vers.

Ezzel az ilyen betűvel kezdődő listaelemre lépsz a listamezőben.

Tehát most a vers van kiválasztva.

Több listaelem is kezdődhet ugyanazzal a betűvel.

Ilyenkor többször is lenyomhatod azt a betűt.

Hallod majd, hogy mikor vagy a keresett listaelemen.

Ez a kiválasztott listaelem.
Például nyomd le az r betűt.
Azt hallod, hogy regény.
Nyomd le még egyszer az r betűt.
Azt hallod, hogy rádiójáték.
Most a rádiójáték van kiválasztva.
Ezután a TAB billentyű lenyomásával lépj tovább a listamezőről.

Kombinált szerkesztőmező

A kombinált szerkesztőmező hasonlít a szerkesztőmezőre.
A kombinált szerkesztőmező hasonlít a listamezőre is.
A szerkesztőmezőbe szöveget írhatsz be.
Például beírhatod, hogy zene.
Ezzel megmondod, hogy zene legyen lejátszva.
A BALRANYÍL nyomogatásával mozogsz a szöveg eleje felé.
A JOBBRANYÍL nyomogatásával mozogsz a szöveg vége felé.
A meglévő lehetőségek közül beírás nélkül választhatsz.
Például választhatsz regényt vagy verset vagy rádiójátékot vagy újságot.
A kombinált szerkesztőmezőt listamezővé is lenyithatod.
Ehhez nyomd le a LENYÍL vagy az F4 billentyűt.
Használhatod az ALT+LENYÍL billentyűparancsot is.
A LENYÍL vagy a FELNYÍL nyomogatásával választod ki a listaelemet.
Listaelem lehet például a regény vagy a vers vagy az újság.
A listaelem kezdőbetűjét is lenyomhatod a kiválasztáshoz.
Például lenyomhatod a v betűt.
Bemondja, hogy vers.
Most a vers van kiválasztva.
Ezután bezárhatod a listamezőt.

Ehhez nyomd le az ENTER vagy a TAB billentyűt.
Használhatod az ALT+FELNYÍL billentyűparancsot is.
Ekkor a kombinált szerkesztőmező megjegyzi a kiválasztott listaelemet.
Például megjegyzi, hogy verset szeretnél hallgatni.
A listamezőt az ESCAPE billentyűvel is bezárhatod.
Ilyenkor nem jegyzi meg az éppen kiválasztott listaelemet.

Fanézet

A fanézetben sokféle információ lehet.
A fanézetben a négy nyílbillentyűvel navigálhatsz.
A fanézet használata bonyolult lehet.
A fanézet használatához kérj segítséget.

Választógomb

A választógombokkal több lehetőség közül választhatsz ki egyet.
Például, hogy mit szeretnél hallgatni.
A választógombok mindig csoportban vannak.
Két vagy három vagy több választógomb van egy csoportban.
Például regény vagy vers vagy újság van a csoportban.
Bejelölheted a csoportban az első választógombot vagy egy másikat.
Például bejelölheted a regényt vagy a verset vagy az újságot.
Egyszerre csak egy választógombot tudsz bejelölni a csoportban.
A választógombok kis körök a képernyőn.
A bejelölt választógombot egy pont jelzi a kör közepén.
A TAB billentyű nyomogatásával lépj a választógomb-csoportra.
Az egyik választógomb már bejelölt lehet.

Ezt hallani fogod a gombcsoportra lépéskor.

Például bemondja, hogy újság.

Ezzel információt kapsz az alkalmazástól.

A nyílbillentyűkkel válaszd ki valamelyik választógombot.

Például a FELNYÍL lenyomásával válaszd ki a verset.

A TAB billentyűvel lépj tovább a választógombcsoportról.

Az utoljára választott gomb van bejelölve.

Például most a vers van bejelölve.

Ezzel információt adsz az alkalmazásnak.

Léptethető mező

A léptethető mezőben többnyire számot adhatsz meg vagy állíthatsz be.

Például megmondhatod, hogy hány verset szeretnél meghallgatni.

A léptethető mezőbe beírhatod a számot.

Például beírhatsz egy hármas számot.

A LENYÍL nyomogatásával egyesével csökkentheted a számot.

A LENYÍL lenyomására azt hallod, hogy kettő.

A LENYÍL ismételt lenyomására azt hallod, hogy egy.

Ebből tudod, hogy hány verset hallasz majd.

A FELNYÍL nyomogatásával egyesével növelheted a számot.

A FELNYÍL lenyomására azt hallod, hogy kettő.

A FELNYÍL ismételt lenyomására azt hallod, hogy három.

A FELNYÍL újbóli lenyomására azt hallod, hogy négy.

Ebből tudod, hogy hány verset hallasz majd egymás után.

Csúszka

A csúszkával egy tolószabályozót tudsz beállítani.

Például beállíthatod a hangerőt.

A FELNYÍL nyomogatásával hangosabbra veheted például a verset.

A LENYÍL nyomogatásával halkabbra veheted például a verset.

A PAGE UP billentyűvel gyorsan hangosíthatod például a verset.

A PAGE DOWN billentyűvel gyorsan halkíthatod például a verset.

A HOME billentyűvel teljes hangerőre válthatsz.

Az END billentyűvel teljesen lehalkíthatod például a verset.

Például lépkedhetsz a versben.

A BALRANYÍL billentyűvel korábbra léphetsz például a versben.

A JOBBRANYÍL billentyűvel későbbre léphetsz például a versben.

A PAGE UP billentyűvel gyorsabban léphetsz korábbra a versben.

A PAGE DOWN billentyűvel gyorsabban léphetsz későbbre a versben.

A HOME billentyűvel a vers végére léphetsz.

Az END billentyűvel a vers elejére léphetsz.

Jelölőnégyzet

A jelölőnégyzet egy kis négyzet a képernyőn.

A SZÓKÖZ billentyű lenyomásával tudod bejelölni a jelölőnégyzetet.

Ekkor egy kis jel látszik a négyzetben.

Ezt beikszelésnek vagy bepipálásnak is nevezik.

Ilyenkor a bejelölve szót hallod.

A SZÓKÖZ ismételt lenyomásával törlöd a jelölést a négyzetből.

Ilyenkor üres a négyzet a képernyőn.

Ekkor azt hallod, hogy nincs bejelölve.

A jelölőnégyzettel bekapcsolhatsz vagy kikapcsolhatsz egy dolgot.

Eldöntheted, hogy akarsz valamit vagy nem akarsz.

A bejelöléssel megmondhatod például azt, hogy némítod a verset.

Gomb

A gomb a legegyszerűbb vezérlőelem.

Az alkalmazások egyes dolgokat nem csinálnak meg maguktól.

Az ilyen dolgokat te tudod kérni vagy elindítani a gomb megnyomásával.

Például elindíthatod a versmondás lejátszását.

Ehhez a TAB nyomogatásával lépj a gombra.

Utána nyomd le az ENTER vagy a SZÓKÖZ billentyűt.

Ezzel megnyomod a párbeszédpanelen lévő gombot.

Ezt aktiválásnak is nevezik.

Ezzel jelzed például, hogy kéred a lejátszást.

A legtöbb párbeszédpanelen van OK és Mégse gomb.

Az OK gomb megnyomásakor bezáródik a párbeszédpanel.

Ekkor a számítógép megjegyzi a megadott információkat.

A párbeszédpanel eltűnik a képernyőről.

Az alkalmazást tovább használhatod.

A Mégse gomb megnyomásakor a számítógép elfelejti az információkat.

A Mégse gomb megnyomásakor a párbeszédpanel bezáródik.

A Mégse gomb megnyomásával jelzed, hogy mást akarsz csinálni.

Ekkor a párbeszédpanel eltűnik a képernyőről.

Az alkalmazást tovább használhatod.

Az ablakok fontos részei

A különböző fajta ablakok sok része mindig ugyanolyan vagy hasonló.

Címsor

A címsor egy hosszú sáv az ablak legfelső részén.

A címsorban az alkalmazás neve jelenik meg.

A címsorban van a megnyitott dokumentum neve is.

Dokumentum például egy szöveg vagy egy táblázat vagy egy videó.

Nyomd le az INSERT+T billentyűparancsot.

Ez felolvassa a címsort.

AZ INSERT+T a képernyőolvasó egyik billentyűparancsa.

A képernyőolvasó egy segítő szoftver.

Az INSERT billentyűt a számbillentyűzet bal alsó sarkában találod.

Laptopon az INSERT helyett használhatod a NAGYBETŰZÁR billentyűt.

A NAGYBETŰZÁR billentyűt az a betűtől balra találod.

A címsor bal oldalán a rendszermenü van.

Ezt az ALT+SZÓKÖZ billentyűparanccsal nyithatod meg.

A rendszermenüben a LE- és a FELNYÍL nyomogatásával lépkedhetsz.

Itt található az ablakméretező menüpontokat és a Bezárás menüpontot.

Az ENTER lenyomására a számítógép végrehajtja a kijelölt menüpontot.

Ezután a rendszermenü bezáródik.

A rendszermenüt az ALT billentyű lenyomásával is bezárhatod.

A címsor jobb szélén ablakkezelő gombok vannak.

Ezekkel is lehet méretezni az ablakot vagy be lehet zárni.

A látó emberek ezekre a gombokra az egérrel kattintanak.

A vak emberek nem használják ezeket a gombokat.

Menüsor

A menüsor egy hosszú sáv az ablak felső részén a címsor alatt.

A menüsoron a menük címeit találod.

A menükben találod az alkalmazás lehetőségeit.

A menüsört az ALT billentyű lenyomásával nyithatod meg.

A JOBBRANYÍL lenyomásával a következő menücímre léphetsz.

A BALRANYÍL lenyomásával az előző menücímre léphetsz.

Az ALT billentyű lenyomásával kiléphetsz a menüsorból.

Az ESCAPE billentyű lenyomásával is kiléphetsz a menüsorból.

Az éppen hallott menüt a LENYÍL billentyűvel nyithatod meg.

Az éppen hallott menüt a FELNYÍL billentyűvel is megnyithatod.

Az éppen hallott menüt az ENTER billentyűvel is megnyithatod.

A menü lefelé nyílik ki a képernyőn.

A lenyíló menükben menüpontok vannak.

A menüben egymás alatt vannak a menüpontok.

Egy menüben az egymáshoz tartozó menüpontok vannak.

A lenyíló menüt menücsoporthoz is nevezik.

A halványabb színű menüpontokat most éppen nem használhatod.

A halványabb színű menüpontokat a képernyőolvasó szoftver átugorja.

A LENYÍL nyomogatásával lépkedhetsz lefelé a menüpontokon.

A FELNYÍL nyomogatásával lépkedhetsz felfelé a menüpontokon.

Az ENTER lenyomásával aktiválhatod az éppen hallott menüpontot.

Ekkor a számítógép elvégzi a feladatot.

Ezután a számítógép bezárja a menüt és a menüsört.

Egyes menükben nem akarsz menüpontot aktiválni.

Ilyenkor bezárhatod a menüt.

Egy menüt az ESCAPE billentyű lenyomásával zárhatsz be.

Ekkor visszaszerez a menüsorra.

Időnként nem akarsz menüpontot aktiválni vagy másik menüt keresni.
Ilyenkor nyomd le a baloldali ALT billentyűt.
Ezzel bezárod a menüt és a menüsort is.

Menüszalag

Az újabb alkalmazásokban a menüsor helyén menüszalagok vannak.
A szokásos menük helyett menülapok vannak.
A szokásos menüpontok helyett ikonok vannak.
A szalagos menük használata bonyolult lehet.
Egyes lehetőségeket nehéz megtalálni a menüszalagon.
A szalagos menük használatához kérj segítséget.
A vak embereknek meg kell tanulniuk a fontosabb billentyűparancsokat.

Helyi menü

A helyi menüt gyorsmenünek is nevezik.
A helyi menüt a HELYI MENÜ billentyű lenyomásával nyithatod meg.
A helyi menüt a SHIFT+F10 parancs lenyomásával is megnyithatod.
A helyi menüben más parancsokat találhatsz
amikor más és más helyen vagy az alkalmazásban vagy a fájlban.
Sok műveletet a helyi menüben a legegyszerűbb elvégezni.
A menüszalagot sok dologra túl nehéz használni.
Ilyenkor megpróbálhatod a helyi menüt.

Munkaterület

A munkaterület az alkalmazásablak középső legnagyobb része.

A munkaterület az ablak bal szélétől a jobb széléig tart.

A munkaterület fölött van a menüsor.

A munkaterületen van az alkalmazásban megnyitott dolog.

Ez a dolog például egy szöveg vagy egy hangfelvétel lehet.

A munkaterületen tudsz dolgozni.

Például itt írhatasz vagy javíthatsz szöveget.

Egyes menüparancsokkal a munkaterületen végezhetesz műveleteket.

Az ablak átméretezésekor a munkaterület is megváltozik.

Állapotsor

Az állapotsor egy hosszú sáv az alkalmazásablak alján.

Az állapotsor a munkaterület alatt van.

Az állapotsorban információkat találsz.

Az éppen megnyitott dologról kapsz információkat.

Az éppen végzett munkáról is kapsz információkat.

A szövegszerkesztőben az állapotsor mutatja az oldalszámot.

Az információkat a segítő szoftver billentyűparancsával tudod lekérdezni.

Kérd meg a segítődet, hogy mutassa meg a billentyűparancsot.

Ablakok átméretezése és bezárása

Az ablakkal végezhető műveleteket az ablak rendszeremenüjében találod.

A rendszeremenüt az ALT+SZÓKÖZ billentyűparancssal nyithatod meg.

Ezután a LENYÍL billentyűvel léphetsz a következő menüpontra.

A bemondott műveletet az ENTER lenyomásával tudod elvégezni.

A rendszeremenüben ezeket találod.

Előző méret: az ablakot normál méretűvé teszed.

Áthelyezés: a látó emberek mozgatni tudják az ablakot a képernyőn.

Méretezés: a látó emberek az egérrel nagyobbá tehetik az ablakot.

A látó emberek az egérrel kisebbé is tehetik az ablakot.

Kis méret: az ablak eltűnik a képernyőről.

Helyette egy ikon kerül a tálcára.

Az ablakhoz tartozó alkalmazás tovább működik.

Egyes alkalmazásokat nem használsz egy ideig de nem akarsz leállítani.

Ezeknek az alkalmazásoknak az ablakait kis méretűvé teheted.

Később ismét normál méretűvé teheted az ablakokat.

Ezután újra használhatod az alkalmazásokat.

A normál méretű ablakon lenyomhatod a WINDOWS+LENYÍL parancsot.

Ez a normál méretű ablakot kis méretűvé teszi.

Teljes méret: teljesen felnagyítod az ablakot.

Az ablak kitölti a képernyőt.

Egyes ablakokat nem nagyíthatsz teljes méretűre.

A normál méretű ablakot teljes méretűvé teheted.

Ehhez nyomd le a WINDOWS+FELNYÍL parancsot.

A teljes méretű ablakot normál méretűvé teheted.

Ehhez nyomd le a WINDOWS+LENYÍL parancsot.

Bezárás: az ablakban működő alkalmazás leáll.

Az ablak eltűnik a képernyőről.

Egyes alkalmazásokat már nem akarsz tovább használni.

Az ilyen alkalmazásokat érdemes bezárni.

Az ablakot az ALT+F4 billentyűparancs lenyomásával is bezárhatod.

A dokumentumablakokat a CTRL+F4 lenyomásával zárhatod be.

A dokumentumablakokat a CTRL+W lenyomásával is bezárhatod.

Váltás a megnyitott ablakok között

Egyszerre több alkalmazást is használhatsz.

Minden alkalmazás külön ablakban működik.

Egy időben csak az egyik ablakban tudsz dolgokat csinálni.

Például a Windows Posta alkalmazást használod.

Ebben az ablakban vagy éppen.

Ezt az alkalmazást tudod használni.

Ezt az ablakot aktív ablaknak nevezik.

Csak egy ablak lehet aktív.

Most a Windows Posta ablaka aktív.

A többi ablakban most nem tudsz dolgokat csinálni.

De a megnyitott alkalmazások tovább működnek.

Például az aktív ablakban levelet írsz.

Közben egy másik ablakban megy a zenelejátszás.

Levélírás közben zenét hallgathatsz.

A megnyitott ablakok közt az ALT+TAB billentyűparanccsal lépkedhetsz.

Az ALT billentyűt tartsd lenyomva.

A TAB billentyűt többször röviden nyomd le.

Sorban hallod a működő alkalmazások nevét.

Köztük meghallod a keresett alkalmazás nevét.

Például bemondja, hogy Windows Media Player.

Ekkor engedd fel az ALT billentyűt is.

Ezután már ez az aktív ablak.

Most a zenelejátszót használhatod.

Más módon is átválthatsz egy másik alkalmazásra.

Nyomd le a WINDOWS+T billentyűparancsot.

Ezzel a tálcára lépsz.

A tálcán az összes megnyitott alkalmazás ikonját megtalálod.
Az ikonokat a tálcán a segítő szoftver gomboknak mondja.
Köztük van az az alkalmazás is, amelyre át akarsz lépni.
A nyílbillentyűvel keresheted meg az alkalmazásokat.
A JOBBRANYÍL lenyomásával lépsz a következő alkalmazásra.
A BALRANYÍL lenyomásával lépsz az előző alkalmazásra.
Meghallod például, hogy Windows Posta.
Az ENTER lenyomásával teheted aktívvá az alkalmazást.
A SZÓKÖZ lenyomásával is aktívvá teheted az alkalmazást.
Ezzel a Windows Posta alkalmazásra váltasz.
Most már ezt az alkalmazásablakot használod.

Alkalmazások telepítése és eltávolítása

Telepítés

Csak a számítógépen lévő alkalmazásokat tudod használni.
Egyes alkalmazások már rajta vannak a számítógépen.
A zenelejátszó vagy a Fájlkészelő már rajta van a számítógépen.
Sok alkalmazás viszont nincs rajta a számítógépen.
Például a hangoskönyvkészítő alkalmazás nincs rajta a számítógépen.
A hangoskönyvkészítő alkalmazást előbb telepíteni kell a számítógépre.
A telepítéshez kérj segítséget.
A telepítés után használhatod a hangoskönyvkészítőt a számítógépen.

Eltávolítás

Egyes alkalmazásokra már nincs szükséged a számítógépen.

Például nem használod a képnézegetőt vagy valamelyik játékprogramot.

A felesleges alkalmazásokat el lehet távolítani a számítógépről.

Például a játékot vagy a képnézegetőt eltávolíthatod a számítógépről.

Az alkalmazások eltávolításához kérj segítséget.

Az eltávolítást csak a segítő személy végezze.

Az eltávolítás után az alkalmazás már nincs a számítógépen.

Az eltávolított alkalmazást már nem használhatod a számítógépen.

Szöveges dokumentumok használata

Szövegszerkesztők és szöveges dokumentumok

A szöveges dokumentumokat szövegszerkesztővel használhatod.

A szövegszerkesztővel szöveges dokumentumot írhatasz.

Szöveges dokumentum lehet például egy könyv vagy egy levél.

A szövegszerkesztővel el is olvashatod a szövegeket.

Szövegeket kaphatsz másoktól is.

Ilyen szöveg lehet például egy vers vagy egy regény.

A meglévő szövegdokumentumot megnyithatod a szövegszerkesztőben.

A szövegbe beleírhatasz vagy törölhetsz a szövegből.

Amikor kész vagy mentheted a szöveget.

Többfajta szövegszerkesztő alkalmazást találsz a számítógépen.

Vannak egyszerűbb és bonyolultabb szövegszerkesztők.

A Jegyzettömb például egy egyszerűbb szövegszerkesztő.

Az egyszerű szövegdokumentumok a Jegyzettömbben nyílnak meg.

A Wordpad fejlettebb szövegszerkesztő.

A Jegyzetömb és a Wordpad a Windows 10 része.
A Jegyzetömb és a Wordpad már rajta van a számítógépen.
A Microsoft Word egy nagyon fejlett szövegszerkesztő alkalmazás.
A Word dokumentumok a Microsoft Word alkalmazásban nyílnak meg.
A Microsoft Word nem része a Windows 10-nek.
Lehet, hogy a Microsoft Word nincs rajta a számítógépeden.
Ekkor a Word dokumentumok a Wordpad alkalmazásban nyílnak meg.
A Wordpad kevesebbet tud a Microsoft Wordnél.
A Microsoft Word alkalmazást csak telepítés után használhatod.
A Microsoft Word szövegszerkesztőért fizetni kell.
A Jegyzetömb és a Wordpad ingyenes.
A szöveges dokumentum megnyitásakor fontos információt kapsz.
Először a szöveges dokumentum nevét hallod.
Rögtön utána a szövegszerkesztő alkalmazás nevét hallod.

Például bemondja, hogy recept – Jegyzetömb.
Ebből tudhatod, hogy a recept a Jegyzetömbben van megnyitva.
Vagy bemondja, hogy Szép versek – Microsoft Word.
Ebből tudhatod, hogy
van Microsoft Word szövegszerkesztő a számítógépeden.
A Szép versek egy Word dokumentum.
Ez a dokumentum a Microsoft Word alkalmazásban van megnyitva.
Vagy bemondja, hogy Újságcikk – Wordpad.
Ebből tudhatod, hogy
nincs Microsoft Word szövegszerkesztő a számítógépeden.
Az Újságcikket a Wordpad alkalmazásban olvashatod el.
A már megnyitott dokumentumról is megtudhatod ezt az információt.
Ehhez nyomd le az INSERT+T billentyűparancsot.
Az INSERT billentyűt a számbillentyűzet bal alsó sarkában találod.

Az INSERT billentyű a nyílbillentyűk feletti hatos csoportban is lehet.

AZ INSERT billentyű a BACKSPACE billentyű fölött is lehet.

Az INSERT billentyű INS feliratú is lehet.

Kérd meg a segítődet, hogy mutassa meg az INSERT billentyűt.

Lapton az INSERT helyett használhatod a NAGYBETŰZÁR billentyűt.

A NAGYBETŰZÁR billentyűt az a betűtől balra találod.

Kérd meg a segítődet, hogy mutassa meg a NAGYBETŰZÁR billentyűt.

Az INSERT+T billentyűparancsot már ismered.

Az INSERT+T billentyűparancs felolvassa az aktív ablak címsorát.

Például bemondja, hogy Cím egyenlő recept – Jegyzetömb.

Ebből megtudod, hogy a recept szövegében vagy.

Azt is megtudod, hogy a Jegyzetömb alkalmazásban vagy.

A Jegyzetömb használata

A Jegyzetömbben egyszerű szöveges dokumentumokat írhatasz.

A Jegyzetömbben egyszerű szöveges dokumentumokat olvashatsz.

Az egyszerű szöveges dokumentumokban csak szövegek vannak.

A Jegyzetömbben nem találkozol képekkel és táblázatokkal.

Az egyszerű szöveges dokumentumokat a Wordpad is meg tudja nyitni.

Ezeket a dokumentumokat a Microsoft Word is meg tudja nyitni.

A szöveges dokumentumokhoz a Jegyzetömb a legjobb alkalmazás.

A Jegyzetömb indítása

A Jegyzetömb alkalmazást a billentyűzetről indíthatod el.

Nyomd le a WINDOWS billentyűt.

A keresőmezőbe kezd el beírni azt, hogy jegyzetömb.

Általában elég az első néhány betűt beírni.
Azt hallod majd, hogy Jegyzetömb, alkalmazás.
Ekkor nem kell tovább írnod.
Nyomd le az ENTER billentyűt.
A keresőmezőbe íráskor néha nem mondja be, hogy Jegyzetömb.
Ekkor a LENYÍL nyomogatásával lépkedj a találatokon.
Hallod majd, hogy Jegyzetömb, alkalmazás.
Nyomd le az ENTER billentyűt.
A Jegyzetömb alkalmazás megnyílik.
Egy névtelen üres szövegdokumentumban vagy.
Nyomd le a WINDOWS+FELNYÍL billentyűparancsot.
Ezzel teljes méretűvé teszed a Jegyzetömb ablakát.
A teljes méretű ablakban a segítő szoftver jól olvassa a szöveget.
Elkezdheted beírni a szöveget.

Szöveg beírása

A billentyűzeten bármilyen szöveget beírhatsz a Jegyzetömbbe.
Nem kell törődnöd a sorok hosszával.
A szöveget folyamatosan is gépelheted.
A sor végére érve a Jegyzetömb magától új sorba lép.
Te magad is kezdhetsz új sort.
Ehhez nyomd le az ENTER billentyűt.
Lehet, hogy üres sort akarsz hagyni a szövegben.
A sorkihagyáshoz nyomd le kétszer az ENTER billentyűt.
A gépelési hibákat könnyen javíthatod.
A BACKSPACE billentyű lenyomásával visszatörölhetsz.
A BACKSPACE billentyűvel az utoljára beírt karaktert törölheted.
A karakterek a betűk és a számok és a jelek.

Karakterek a szóközök és az ENTER billentyűvel jelzett új sorok is.
A tévedésből beírt szóközt és új sorba lépést is visszatörölheted.
A BACKSPACE billentyűt általában az ENTER billentyű fölött találod.
Kérd meg a segítődet, hogy mutassa meg a BACKSPACE billentyűt.
A CTRL+BACKSPACE lenyomásával az utoljára beírt szót törölheted.
A törlés után újra beírhatod a karaktert vagy a szót helyesen.

Mozgás a szövegben

A szövegszerkesztőkben a beírás helyét a kurzor mutatja.
A kurzor általában egy villogó vonal a képernyőn.
Legtöbbször szöveget írsz be vagy visszatörölsz.
Ilyenkor a kurzor az utolsó karakter után villog.
A kurzort máshová is viheted a szövegben.
Például a kurzor mozgatásával felolvastathatod a szöveget.
Legegyszerűbben a nyílbillentyűkkel mozgathatod a kurzort.

A BALRANYÍL lenyomásával egy karakternyit visszalépsz.
Ekkor a kurzor az utolsó karakter elé ugrik és
a segítő szoftver bemondja az átugrott karaktert.
Az átugrott karakter megmarad a szövegben.
Nyomogathatod a BALRANYÍL billentyűt.
Ezzel karakterenként lépkedhetsz visszafelé a szövegben.
Így megkeresheted a korábbi gépelési hibádat.
A hibás karaktert most a DELETE billentyűvel törölheted.
A DELETE billentyűvel előre felé törölhetsz.
A DELETE billentyű a kurzor utáni karaktert törli.
A DELETE a BALRANYÍL lenyomásakor utoljára hallott karaktert törli.
A DELETE billentyűt általában az INSERT billentyű közelében találod.

Kérd meg a segítődet, hogy mutassa meg a DELETE billentyűt.
A törlés után újra beírhatod a karaktert helyesen.

A JOBBRANYÍL lenyomásával egy karakternyit előre lépsz.
Ekkor a kurzor a következő karakter mögé ugrik.
A segítő szoftver bemondja az átugrott karaktert.
Nyomogathatod a JOBBRANYÍL billentyűt.
Ezzel karakterenként lépkedhetsz előre a szövegben.
Így a szöveget lebetűztetheted.
Lehet, hogy gépelési hibát találsz.
A DELETE billentyűvel törölheted a hibás karaktert.
A DELETE a JOBBRANYÍL lenyomásakor utoljára hallott karaktert törli.
A törlés után újra beírhatod a karaktert helyesen.

A FELNYÍL lenyomásával egy sorral feljebb lépsz a szövegben.
Ekkor a kurzor az előző sorba lép.
A kurzor a soron belül ugyanott marad.
A segítő szoftver felolvassa az előző sort.
Nyomogathatod a FELNYÍL billentyűt.
Ezzel soronként lépkedhetsz visszafelé a szövegben.
Így megkereshetsz egy korábbi érdekes részt.
A LENYÍL lenyomásával egy sorral lejjebb lépsz a szövegben.
Ekkor a kurzor a következő sorba lép.
A kurzor a soron belül ugyanott marad.
A segítő szoftver felolvassa a következő sort.
Nyomogathatod a LENYÍL billentyűt.
Ezzel soronként haladhatsz előre a szövegben.
Így a saját tempódban olvashatod el a szöveget.

A CTRL+BALRANYÍL lenyomásával az előző szóra léphetsz.

A kurzor a szó elejére ugrik.

A segítő szoftver bemondja a szót.

Nyomogathatod a CTRL+BALRANYÍL billentyűparancsot.

Ezzel szavanként lépkedsz visszafelé a szövegben.

A CTRL+JOBBRANYÍL lenyomásával a következő szóra léphetsz.

A kurzor a következő szó elejére ugrik.

A segítő szoftver bemondja a szót.

Nyomogathatod a CTRL+JOBBRANYÍL billentyűparancsot.

Ezzel szavanként lépkedsz előre a szövegben.

A CTRL+DELETE billentyűparanccsal törölheted az utoljára hallott szót.

Helyette beírhatod másik szót vagy szavakat.

A HOME billentyű lenyomásával a sor elejére léphetsz.

Az END billentyű lenyomásával a sor végére léphetsz.

A CTRL+HOME billentyűvel a szöveg elejére léphetsz.

A CTRL+END billentyűvel a szöveg végére léphetsz.

Kérd meg a segítődet, mutassa meg a HOME és az END billentyűket.

A nyílbillentyűk a kurzormozgató billentyűk.

A HOME billentyű és az END billentyű is kurzormozgató billentyű.

A PAGE DOWN és a PAGE UP billentyű is kurzormozgató billentyű.

Néhány hasznos művelet

Hasznos lehetőség a szövegmásolás.

Fontosnak vagy érdekesnek találhatsz egy szöveget.

Például tetszik neked egy vers.

Szeretnéd, hogy a szöveg máshol is meglegyen.

Szeretnéd például elküldeni a barátodnak e-mailben.

De nem akard az egész verset újra beírni az e-mailbe.
Erre jó a másolás.
A Jegyzetömbben vagy.
Meg van nyitva a vers szövege.
Nyomd le a CTRL+A billentyűparancsot.
Ezzel kijelölöd a teljes szöveget.
Nyomd le a CTRL+C billentyűparancsot.
Ezzel a vágólapra teszed a kijelölt szöveget.
Ezt vágólapra másolásnak nevezik.
Így a számítógép a további használatig megjegyzi a szöveget.
A verset most könnyen beteheted más helyekre.
Fontos, hogy most nyomj le egy kurzormozgató billentyűt.
Lenyomhatod például a HOME vagy a FELNYÍL billentyűt.
Az a fontos, hogy a kurzort megmozdítsd.
Nyomd le az ALT+TAB billentyűparancsot.
Ezzel például átváltasz az e-mail-alkalmazás üzenetablakára.
Ide beírod a barátodnak, hogy egy verset küldesz neki.
Tudod, hogy majd hol kezdődik a vers.
Vidd oda a kurzort az e-mailben.
Az üzenetbe nem kell begépelned a verset.
Csak nyomd le a CTRL+V billentyűparancsot.
Ezzel a vágólapról az e-mail-üzenetbe teszed a vers szövegét.
Ezt beillesztésnek nevezik.
Fontos, hogy ezután nyomd le például a LENYÍL billentyűt.
Így a kurzor a vers alá kerül.
A vers után tovább írhatod a levelet a barátodnak.
A vers még a vágólapon is megmarad.
Tehát beillesztheted más helyre is.
Az ALT+TAB lenyomásával visszaléphetsz a Jegyzetömbbe.

Másik hasznos lehetőség a szöveg törlése.

Beírsz egy hosszabb szöveget.

Később rájössz, hogy nincs rá szükséged.

Újra szeretnéd kezdeni az elejétől.

A fölösleges szöveget néhány mozdulattal törölheted a szerkesztőből.

A Jegyzettömbben nyomd le a CTRL+A billentyűparancsot.

Ezt már ismered.

Ezzel a teljes szöveget kijelölöd.

Most nyomd le a DELETE billentyűt.

Ezzel törlöd a kijelölt szöveget.

Ezzel az egész szöveget törlöd.

Most üres a Jegyzettömb.

Kezdheted előlről az írást.

Nagyon hasznos lehetőség még a visszavonás.

Néha véletlenül törölsz valamit.

Néha rossz helyre írsz be egy szövegbe.

Néha rossz helyre illesztesz be szöveget.

Rögtön a véletlen törlés vagy beillesztés után
még helyrehozhatod a hibát.

Nyomd le a CTRL+Z billentyűparancsot.

Ezzel visszavonod az utolsó változtatást.

Például törlöd a verset vagy egy részt a versből.

Rögtön utána lenyomod a CTRL+Z billentyűparancsot.

A teljes vers ismét ott van a szerkesztőben.

A CTRL+Z billentyűparancsot egymás után többször is használhatod.

Így több korábbi változtatást lehet visszavonni.

Fontos tudnivalók

A Jegyzettömbből eddig tanult dolgok nagyon hasznosak.
Ezeket a dolgokat a többi szövegszerkesztőben is használhatod.
Például a Wordpad alkalmazásban is használhatod ezeket a dolgokat.
A Microsoft Word alkalmazásban is használhatod ezeket a dolgokat.

Szöveges dokumentum mentése

Már tudod, hogyan írhat szöveget a Jegyzettömbben.
Azt is tudod, hogyan olvashatod el és javíthatod ki a szöveget.
Az elkészült szöveget menteni kell, hogy megmaradjon.
A szöveg mentéséhez nyomd le a CTRL+S billentyűparancsot.
Az első mentéskor nevet kell adni a dokumentumnak.
Ekkor megjelenik a Mentés másként párbeszédpanel.
Ide írd be a szövegdokumentum nevét.
Beírhatod például a vers címét.
Beírhatod például, hogy gyermekvers.
Az ENTER lenyomásával mented a dokumentumot.
Párbeszédpanel figyelmeztethet, hogy már van ilyen nevű dokumentum.
Tehát már van gyermekvers nevű dokumentum a számítógépen.
Az új verset nem mentheted ugyanezzel a névvel.
Két dokumentumnak nem lehet ugyanaz a neve.
A Jegyzettömb rákérdez, hogy cserélni akarod-e.
Válaszolhatsz igent.
Ehhez nyomd le az i betűt.
Most a régi dokumentum eltűnik.
Csak az új gyermekvers marad meg.
Vagy válaszolhatsz nemet.

Ehhez nyomd le az n betűt.

A régi dokumentum megmarad gyermekvers néven.

A Jegyzettömb ismét kéri, hogy írd be a dokumentum nevét.

Írj be egy másik nevet.

Például azt, hogy mondóka.

Nyomd le az ENTER billentyűt.

Így a másik dokumentum is megmarad gyermekvers néven.

A párbeszédpanel bezáródik.

A szöveges dokumentum mentése megtörténik.

Újra a szövegben vagy.

A mentett szövegdokumentumot a számítógép eltárolja.

Például elhelyezi a szöveget a többi dokumentum között.

Később szükséged lehet a szövegre.

Megkeresheted és újra megnyithatod a szöveget.

Ne csak a szövegszerkesztés befejezésekor ments.

Időnként mentsd a dokumentumot.

Így biztosan nem vész el a munkád.

Bármikor lenyomhatod a CTRL+S billentyűparancsot.

Ezzel újra mented a szöveget.

Csak az első mentésnél kell beírni a dokumentum nevét.

Az újabb mentéseknél a Jegyzettömb már nem kéri a nevet.

A Jegyzettömb bezárása

A Jegyzettömböt bezárhatod az ALT+F4 billentyűparanccsal.

Lehet, hogy nincs változás a szövegben.

Ilyenkor a Jegyzettömb azonnal bezáródik.

Lehet, hogy már nem írsz bele a szövegbe.

Lehet, hogy már nem törölsz a szövegből.

Például amikor csak olvasgatsz a szöveget.

Ilyenkor nincs a szövegben új változás.

Az ALT+F4 lenyomására a Jegyzetömb azonnal bezáródik.

A szövegen változtathatsz az utolsó mentés után is.

Ilyenkor a bezárásnál megjelenik egy párbeszédpanel.

A Jegyzetömb rákérdez, hogy akarod-e menteni a módosításokat.

Nyomd le a SZÓKÖZ vagy az ENTER billentyűt a mentéshez.

Ekkor a párbeszédpanel eltűnik.

Lehet, hogy még nincs neve a dokumentumnak.

Ekkor a Jegyzetömb kéri, hogy adj nevet a dokumentumnak.

Írd be a dokumentum nevét.

Írd be például a vers címét.

Utána nyomd le az ENTER billentyűt.

A szöveg mentése megtörténik.

A Jegyzetömb bezáródik.

A szöveg mentése nélkül is bezárhatod a Jegyzetömböt.

Ehhez nyomd le az ALT+F4 billentyűparancsot.

Ekkor megjelenik a párbeszédpanel és rákérdez a mentésre.

Most nyomd le a TAB billentyűt.

Ezzel a Ne mentsen gombra lépsz.

Nyomd le a SZÓKÖZ vagy az ENTER billentyűt.

A párbeszédpanel eltűnik.

A szöveg legújabb változtatásait a számítógép elfelejti.

A Jegyzetömb további kérdés nélkül bezáródik.

Lehet, hogy bezárás közben meggondolod magad.

Az ESCAPE billentyű lenyomásával bezárhatod a párbeszédpanelt.

Ekkor nem történik mentés.

A Jegyzetömb nyitva marad.

Visszakerülsz a szövegbe.

Összefoglalás

Most az első kötet végén vagy.

Most már sokat tudsz a Windows 10 operációs rendszerről.

Olvasd el a második kötetet is.

A második kötetből is sok dolgot tanulhatsz.

A két kötetben együtt van az összes tudnivaló.